

**TEENISTUJATE AMETILIITUDE KESKORGANISATSIOON**  
**ESTONIAN EMPLOYEES' UNIONS' CONFEDERATION**

Kultuuriministeerium  
Suur-Karja 23, Tallinn 15076

Kultuuriminister Heidy Purga  
[minister@kul.ee](mailto:minister@kul.ee)

Kantsler Kristiina Alliksaar  
[Kristiina.alliksaar@kul.ee](mailto:Kristiina.alliksaar@kul.ee)

Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsiooni TALO ettepanek liikmeskonna 2025. aasta töötasu alammäära, töötasustamise tingimuste ja sotsiaalsete garantiide üleriigiliste läbirääkimiste korraldamine

Lugupeetud Heidy Purga

Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsioon TALO *teeb kollektiivlepingu seaduse § 7 alusel ettepaneku moodustada* TALO liikmeskonna 2025. aasta töötasu alammäära ja töötasustamise tingimuste ja sotsiaalsete garantiide läbirääkimiste korraldamiseks üleriigiline delegatsioon.

Kutsume kollektiivsete töösuhete läbirääkimistele kõiki TALO liikmeskonnaga seotud ja järgnevalt loetletud institutsioonide tööandjate volitatud esindajaid, kuna esindame liikmeskonda sõltumata nende asutuste haldusalluvusest või omandisuhete vormist.

See eeldab ministeeriumide, kelle haldusalluvuses olevates asutustes on TALO liikmeid kaasamist:

- kultuuriministeerium (kultuuri kõigi sektorite ja spordi esindamine);
- haridus- ja teadusministeerium (huvihariduse ja tegevuse esindamine koos Eesti Linnade ja Valdade Liiduga);
- maaeluministeerium (SA Maaelumuuseumid esindamine);
- keskkonnaministeerium (Eesti Loodusmuuseum esindamine).

Kohalike omavalitsuste ja nende esindusorganisatsiooni Eesti Linnade ja Valdade Liidu (ELVL) läbirääkimistele kaasamise vajadus tuleneb reaalsest olukorrast, kus TALO liikmeskonda kuuluvate – eelkõige kultuuri, spordi ja

huvihariduse/huvitegevuse asutuste töötajate töötasu mahajäämus, võrreldes samalaadsetes riigi osalusega asutustes tööd tegevate kolleegidega on põhjendamatult suur. Samas töötab KOV hallatavates asutustes arvuline enamik kultuuritöötajaid.

Omavalitsusüksusi esindava Eesti Linnade ja Valdade Liidu kaasamise õiguslikuks aluseks on *kollektiivlepingu seaduse § 3 lg 2 p 2<sup>1</sup>*. Sellega on sätestatud omavalitsusüksuste liitudele õigus olla omavalitsuse kui tööandja kollektiivseks esindajaks ja sellest tulenevalt kollektiivlepingu pooleks. Kõigi omavalitsusüksustega eraldi läbirääkimisi pidada on ebaotstarbekalt töömahukas.

Optimaalsema ja tasakaalustatud regionaalarengu tagamiseks eeldame ka riigihalduse ministri kaasamist omavalitsuste erisustega seotud läbirääkimiste protsessi.

Töötasupoliitika üldiste põhimõtete, samas aktsepteerides erisuste arvestamist, kujundamiseks palume kaasata läbirääkimistele avalik-õiguslike juriidiliste isikute Rahvusooper Estonia, Eesti Rahvusraamatukogu ja Eesti Rahvusringhäälingu esindajad nende tegevust reguleerivate seaduste alusel ja piires.

Eelloetletud esindajate osalemine üleriigilistel läbirääkimistel võimaldab kujundada ühised seisukohad erinevates haldusalluvustes samalaadset tööd tegevatele töötajatele õiglase ja võrdse kohtlemise ning töötasustamise poliitika kujundamiseks.

TALO lähtub läbirääkimiste taotluses valdkonniti kinnitatud poliitikates, arengukavades jt teemakohastes riiklikes dokumentides, aga samuti varasemate läbirääkimiste käigus poolte vahel kokku lepitud põhimõtetest. Arvestame riigi eelarvestrateegia ja konkreetse aasta eelarveparameetritega, kultuuri arengukava 2021–2030, Eesti spordipoliitika põhialustega aastani 2030, ning teiste kultuuri ja hariduse suundumusi käsitlevate dokumentidega.

Toetume ILO ja Euroopa Liidu töö- ja sotsiaalvaldkonna institutsioonide nagu ETUC (Euroopa Vabade Ametiühingute Konföderatsioon), EMSK (Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee) ning 2017. aastal Göteborgis allkirjastatud Euroopa Liidu kõrgetasemelises dokumendis (Euroopa sotsiaalõiguste samm) formuleeritud definitsioonidele ja üldpõhimõtetele.

Esitame taotluse, milles aktsepteerime eelnevate üleriigiliste läbirääkimiste käigus kokku lepitud põhimõtteid, mille kohaselt *kõrgharidusega töötaja töötasu alammäär (kui ta töötab kõrgharidusnõudega, kõrgema kutsekvalifikatsiooni nõudega või spetsiifilise erialaste teadmiste nõudega ametikohal või sellega*

*võrdsustatud haridustasemega ametikohal täistööajaga) peaks olema mitte väiksem rahandusministeeriumi poolt prognoositavast keskmisest üleriigilisest töötasust läbiräägitavaks perioodiks.*

*Asutustes motivatsiooni hoidmiseks ja töötajate võrdse kohtlemise tagamiseks reguleeritakse ka teiste ametikohtade töötasu määrasid.*

Mõlema positsiooni täitmiseks peab kokkuleppega seotud sektorite/asutuste eelarvetes olema tagatud vajalik töötasufondi maht.

Seni sõlmitud kokkulepete alusel jääb TALO liikmeskonna töötasu alammäär häbiväärselt alla vabariigi keskmisele töötasule ning on viimaste aastate jooksul näidanud veelgi vähenemise tendentsi.

Arvestada tuleb ka viimaste aastate inflatsiooniga: 2020 ~ 0,4%, 2021 ~ 4,6%, 2022 ~15%, 2023 ~10%.

Lähtudes eeltoodust, peame põhjendatuks TALO poolt esitatud kõrget töötasu alammäära tõstmise nõuet. Vastasel juhul jääb täitmata varasemates kultuuripoliitikates ja kehtivas kultuuri arengukavas püstitatud eesmärk – tagada kvalifitseeritud kultuuritöötajatele õiglane ja motiveeriv töötasu.

Praegu on kultuuritöötajad kestvalt ja ebaõiglaselt alarahastatud.

Läbirääkimiste taotluse absoluutnumbreid korrigeerime rahandusministeeriumi ja Eesti Panga kevadistes ja sügisestes majandusarengu prognoosides esitatavate andmete alusel.

- Taotleme alates 2025. aastast riigieelarvest töötasu saavate ja riigieelarvest toetatavate (riigiasutused, avalik-õiguslikud juriidilised isikud, sihtasutused, maakonna raamatukogude seaduse alusel riigilt töötasu saavate töötajate), aga samuti kohalike omavalitsusüksuste haldusalluvuses olevate asutustes töötavate TALO liikmeskonda kuuluvate kõrgharidusega ja kõrgema kutsekvalifikatsiooniga või kõrgharidusnõudega võrdsustatud spetsiifiliste eriteadmistega töötajate töötasu alammäära tõstmist praegu kehtivalt 1600 eurolt 2036 euro tasemele (Eesti Panga keskmise töötasu prognoos aastaks 2025).
- Taotleme TALO liikmeskonda kuuluvate asutuste kõrgharidusega töötajatele, kelle brutotöötasu juba ületab leppega saavutatavat alammäära, aga samuti põhitegevust tagavale eritingimustega tugipersonalile ning asutuse töötajaskonna üldise motivatsiooni hoidmiseks töötasufondi üldist kasvu vähemalt +12%, lähtudes 2024. aasta tööjõukulude tegelikult tasemelt.
- Taotleme TALO liikmeskonda kuuluvate, kõrgema kutsetasemega laste- ja noorte treenerite riigipoolse töötasutoetuse mahu tõstmist tasemele, mis võimaldaks võrdsustada treenerite töötasu kõrgharidusega ja kõrgema kutsekvalifikatsiooniga või kõrgharidusnõudega võrdsustatud spetsiifiliste

eriteadmistega töötajate töötasu alammääraga, st 2036 eurot (seda koos kohapealse finantseerimiskohustusega).

- Eraldi taotleme kõrge kvalifikatsiooniga ja motivatsiooniga Eesti Rahvusringhäälingu loometöötajate tasustamiseks täiendavaid rahalisi katteallikaid.
- Taotleme TALO liikmeskonda kuuluvate *huvikooli seaduse* alusel töötavate huvikoolide (muusika ja kunstikoolid) pedagoogide töötasu võrdsustamist põhikooli ja gümnaasiumi pedagoogide töötasude tasemega. Tulemuse saavutamiseks pidada läbirääkimisi ja toetada haridus- ja teadusministeeriumi ning ELVLi koostööd taotlemaks analoogselt treenerite töötasutoetusfondist riigieelarveliste lisavahendite eraldamiseks täiendavalt omavalitsuseelarvete omavõimalustele.
- Jätkata laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivjuhtide töötasutoetusfondi riigieelarvelist garanteerimist.
- Toetada loomeliitude kaudu kirjaniku- ja kunstnikupalga maksmise põhimõtete jätkamist ning võimaluse korral suurendades saajate arvu.
- Toetame vabakutseliste loovisikute majandusliku toimetuleku ja sotsiaalsete garantiide õiguslike ja organisatoorsete aluste väljatöötamist, rakendamist ning vajalike rahaliste katteallikate tagamist.

TALO läbirääkimiste delegatsioon esindab Eesti Kultuuritöötajate Ametiliidu, Eesti Teatriliidu, Eesti Treenerite Liidu, Televisiooni Loometöötajate Ametiliidu, Raadio ja Televisiooni Tehniliste Töötajate Ametiliidu, Eesti Ajakirjanike Liidu, Eesti Muusika-, Kunsti- ja Kunstidekoolide Töötajate Ametiliidu liikmeid.

TALO peab otstarbekaks korraldada töötasu alammäära ja töötasustamise tingimuste kollektiivseid läbirääkimisi üleriigilise tööandjate esindajate delegatsiooniga paralleelselt riigi- ja kohalike eelarvete menetlusgraafikuga ning seada eesmärgiks allkirjastada ühiste kavatsuste kokkulepe riigieelarve riigikogule üleandmisega samal ajal.

(allkirjastatud digitaalselt)

Regina Varret  
TALO juhatuse aseesimees  
5881 7668  
talo@talo.ee

Riina Viiding  
513 1886  
[riinaviiding@teatriliit.ee](mailto:riinaviiding@teatriliit.ee)